

1. Кіберзлочинність в Україні: перспективи протидії / Тижневик «Україна. Бізнес. Ревю», № 5-6, від 11.02 2013. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrbizn.com/vlast_biznes/632-kberzlochmst-mozhna-zupmiti-tki-splnmi-zusllyami.html

2. Шапочка С.В. Історичні та соціальні передумови виникнення шахрайства, що вчиняється з використанням комп'ютерних мереж // «Вісник Вищої ради юстиції». - 2012. - № 2 (10). - С 108-121.

Використання міжнародного досвіду боротьби з фінансуванням тероризму в контексті розбудови України як правової держави та її інтеграції в європейський і світовий простір

Осипенко Р.І., здобувач кафедри оперативного-розшукової діяльності НАВС
Підюков П.П., доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення навчально-виховного процесу ННПП НАВС

Тероризм традиційно вважається одним із найнебезпечніших різновидів політичної злочинності. Водночас, його правова природа нерідко має економічні, релігійні й інші складові, що зумовлює дослідження цього соціально-правового явища також у контексті економічної кримінології, кримінології та інших галузей сучасної науки. При цьому варто, як нам здається, констатувати той факт, що проблема боротьби з фінансуванням тероризму залишається серед них поки що однією з найменш досліджуваних науковцями, не зважаючи на своє вже понад 20-річне визначення в міжнародному праві.

Для вітчизняної правової науки означена проблема набуває ще більшої актуальності у зв'язку із загальновідомими подіями в східних регіонах України, наслідками яких стали захоплення заручників, цивільних та військових об'єктів, загострення суспільно-політичної обстановки та людські жертви, що неминуче й закономірно загостило невідкладну необхідність виявлення й позбавлення осіб, пов'язаних із терористичною та сепаратистською діяльністю, джерел фінансування.

Отже, поняття «фінансування терористичної діяльності» вперше було нормативно закріплено в міжнародному праві у 1994 році в прийнятій ООН Декларації про заходи щодо ліквідації міжнародного тероризму (затверджена Резолюцією 49/60 Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1994 року). У цьому документі Організацією Об'єднаних Націй було закріплено обов'язок країн-учасниць «утримуватись від організації терористичної діяльності, підбурювання до неї, сприяння її здійсненню, фінансування, заохочення чи проявлення терпимості до неї та приймати належні практичні заходи щодо забезпечення того, щоб їхні відповідні території не використовувались для створення терористичних баз чи навчальних таборів для підготовки та організації терористичних актів, спрямованих проти інших держав та їх громадян».

У 1996 році ООН закликала всі держави світу (підпункт (1) пункту 3 Резолюції 51/210 Генеральної Асамблеї від 17 грудня 1996 року) «здійснити кроки, з тим, щоб запобігати й протидіяти відповідними внутрішніми заходами фінансуванню терористів і терористичних організацій, незалежно від того, здійснюється таке фінансування прямо чи опосередковано через організації, які також мають або стверджують, що мають на меті благодійні, суспільні чи культурні цілі, або також залучені у заборонені види діяльності, як незаконне постачання зброї, незаконний обіг наркотиків та вимагательства, включаючи використання осіб з метою фінансування терористичної діяльності». Майже через рік потому, в Резолюції 52/165 Генеральної Асамблеї від 15 грудня 1997 року Організація Об'єднаних Націй знову закликала держави світу розглянути, зокрема, питання про здійснення

заходів, передбачених у Резолюції 51/210 від 17 грудня 1996 року, а Резолюцією 53/108 Генеральної Асамблеї ООН від 8 грудня 1998 року - постановила, що Спеціальному Комітету, створеному згідно з резолюцією 51/210, слід розробити проект Міжнародної Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму, що має доповнити відповідні чинні міжнародні документи, зокрема, визначити, які діяння мають розглядатись як його злочинне фінансування. Протягом року таку Конвенцію було розроблено і вже 10 січня 2000 року вона була відкрита для підписання країнами у Нью-Йорку.

Нарешті, Резолюцією 1373 Ради Безпеки ООН по боротьбі з тероризмом від 28 вересня 2001 року, Організація Об'єднаних Націй, визначаючи необхідність того, щоб держави у доповнення до міжнародного співробітництва вживали додаткові заходи з метою запобігання та протидії на своїх територіях, з використанням усіх законних засобів, фінансування та підготовки будь-яких актів тероризму, постановила, що всі держави повинні:

а) запобігати й протидіяти фінансуванню терористичних актів;
б) ввести кримінальну відповідальність за навмисне надання чи збір засобів, будь-якими методами, прямо чи опосередковано, їх громадянам або на їх території з намірами, щоб такі засоби використовувались - чи при усвідомленні того, що вони будуть використані, - для здійснення терористичних актів;

в) невідкладно заблокувати кошти та інші фінансові активи чи економічні ресурси осіб, які скоюють або намагаються скоїти терористичні акти, або беруть участь у здійсненні терористичних актів чи сприяють їх здійсненню; організацій, які прямо чи опосередковано перебувають у власності або під контролем таких осіб, а також й осіб та організацій, що діють від імені або за вказівкою таких осіб;

г) утримуватись від надання у будь-якій формі підтримки - активної чи пасивної - організаціям або особам, причетним до терористичних актів, у тому числі шляхом запобігання вербовки членів терористичних груп та ліквідації каналів постачання зброї терористам;

д) відмовляти в укрітті тих, хто планує, фінансує, надає допомогу або скоює терористичні акти, чи надає укріття терористам і скоюваним ними злочинам;

ж) не допускати, щоб ті, хто фінансує, планує, надає допомогу або скоює терористичні акти, використовували свою територію з цією метою проти інших держав або їх громадян;

з) забезпечувати, щоб будь-яка особа, яка бере участь у фінансуванні, плануванні, підготовці або здійсненні терористичних актів чи в підтримці терористичних актів, притягалася до судової відповідальності, й забезпечити, щоб, окрім будь-яких інших заходів щодо цих осіб, такі терористичні акти кваліфікувалися як серйозні кримінальні правопорушення у внутрішньодержавних законах і положеннях та щоб покарання належним чином визначалося небезпечністю таких терористичних актів;

и) надавати одна - одній усіляке сприяння щодо кримінального провадження чи кримінального переслідування, що мають відношення до фінансування або підтримки терористичних актів, включаючи сприяння в отриманні наявних у них доказів, необхідних для такого переслідування.

Зрозуміло, що зазначені вище міжнародно-правові документи стали основоположними і в подальшому були імплементовані та отримали свій розвиток у зарубіжному та вітчизняному законодавстві з означеного напрямку державної політики, що є окремою, не менш актуальною тематикою наступних наукових публікацій, обговорень та дискусій науковців і практиків.